

NOVICA

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XII. V Ljubljani v saboto 3. junia 1854.

List 44.

Od zlozbe (arondiranja) zemljiš.

(Dalje.)

Visoko c. k. ministerstvo notrajnih oprav, katero želi po izgledu družih držav tudi v austrijskem cesarstvu postaviti osnovati, po kateri bi se prostovoljni oglasi kmetovavcov za zlozbo zemljiš izpeljevali, je ukazalo vsim kmetijskim družbam: naj povejo, kako bi se dala taka postava osnovati, da bi bila okoljšinam vsake dežele primerna, tedaj je visoko deželno poglavarstvo tudi krajnski kmetijski družbi velélo: naj razodene, kaj o tem misli, in naj odgovori na 6 postavljenih vprašanj. Ob enem je tudi slavno ministerstvo vediti dalo, da so presv. cesar že v nekterih enacih zadevah milostljivo ukazali, da vse take spremembe posesti, po katerih se zlozba zemljiš opravi, imajo pri prepisih v gruntne bukve oprostene biti navadnih vpisnih davšin.

Glavni odbor je vprašal vse kmetijske podružnice za njih mnenje in po zaslišanju njih misel in s posvetom pravoznanskega kmetovavca gosp. dr. Orla, je odgovoril v imenu kmetijske družbe na postavljene vprašanja tako, kar bomo doli naznanjali. To pa pred vsim še omenimo, da naj nihče ne misli, da to je že postava; kar je kmetijska družba viksi oblastni predložila, je le njena misel, katero bo visoka vlada še od družih strani pretresti dala in primerjala tudi s tem, kar bojo druge kmetijske družbe nasvetovale. Iz vsega tega se bo še le osnovala postava. Ker tudi druge družbe naznanjajo to, kar so one predložile, da se kmetovavci soznani s to rečjo, je dovolil odbor tudi po „Novicah“ svoje delo razglasiti v razjasnjenje te zloimenitne zadeve.

Pervo vprašanje: Kmetijska družba naj natanko pove, kaj se ima gledé na deželne potrebe, zapopasti pod zlozbo zemljiš, da se potem natanko omeji obsešek te postave?

Na to vprašanje je kmetijska družba sledeče odgovorila:

„Zlozba zemljiš ima biti to, da se po zaméni enega zemljiša z drugim ali več zemljiš z drugimi zemljiši, katero zaméno ali gospodarji za ložje in koristniši obdelovanje sami želé, posamne manjše ali pa tudi večje posestva s pripravnimi bližnjimi povekšajo ali pomnožé; toda tisto zemljiše, katero kdo za zlozbo svoje posesti želi, mora spadati v versto tacihi zemljiš, ktere so (kakor bo v drugem vprašanju pod čerko b. povedano) za zaméno pripravne. Namen zlozbe, naj že ta obstoji le v zaméni dvéh ali več kosov med sabo, ali pa da se cele posestva več deležnikov vkupej veržejo in potem po naj bolj pripravnem načinu razdelé, mora pa vselej biti nasprotno polajšanje obdelovanja, bolj koristnega in bolj pripravnega gospodarstva, in zboljšek gruntnih dohodkov sploh, kakor povekšanje malih popred le raztresenih ko-

sov. Ako kdo zaméno svojega zemljiša z drugim sosedovim želi, ne more zaméne od svojega sosedu terjati, ako bi le njemu dobro kazalo, sosedu pa ne; dobiček po zaméni mora biti na obéh straneh. Kjer tega ni, jenja zapopadek take zlozbe, katero sosed od sosedu terjati smé.“

Kmetijska družba je omejila obsego zlozbe na to ozko mejo in svetovala, da sosed od sosedu zaméno terjati zamore le pod gori razloženimi okoljšinami, zakaj, če bi kdo od svojega sosedu terjati zamogel, da mu mora njivo prodati, ki zraven njegovega zemljiša leži, bi se naše zemljiša, ki so že tako na male kosce raztergane, še bolj raztergale. Samo po sebi pa se razume, da tukaj ni govorjenje od prostovoljne prodaje, ampak tukaj je le govorjenje od tega, če le en gospodar želi zaméno svojega zemljiša s sosedovim, ne pa tudi sosed njegov. Če sta pa oba zastopljena, se vé da je tako ta reč sama po sebi gotova. Da se pa nobenemu ne more krivična sila goditi, nad tem bo čula postava. (Dalje sledí.)

Gospodarske skušnje.

(*Debelo korenje, Riesenmöhre*) pred dvéma letoma še skor nepoznano, se je razširilo letos neizrečeno, ker je za ljudi in živino tako dobro. Samo vodstvo umetniške družbe v Virzburgu je med ondašnje kmetovavce razdelilo 609 funtov tega semena. Radovedni smo, kako se bo pri nas obneslo.

(*Drevesni vosek, ki je naj bolji kup, je je-lora smola*); je tedaj zatega voljo bolji, kakor vsak drug. Da je v merzlem vremenu mehka, se ji primeša kake masti.

(*Mazilo za rane drevesne*), ki se prav terdno prime in je dober kup, se nareja iz polovice kravjeka, polovice pa ila, kterimu se, da se mazilo lahko maže, pridene enmalo kravje dlake, in celó malo terpentina (smole), — na 10 funtov mazila četertinko funta terpentina.

(*Kérte pregnati iz govjnakov (mistpeteljcov)*, je naj boljši, ako se volnate capice namočijo v kamnovcu (kamnitem olju, Steinöl) in vtaknejo v kértove luknje.

Pogovor od dragine žita.

1. majnika leta 1853.

Kupec: Kaj je vendar, da je žito tak drago?

Žitar: Kaj more drugač biti, ker neprenehoma dežuje! Sej mora vse zgnjiti!

1. majnika leta 1854.

Kupec: Kaj je vendar, da je žito tak drago?

Žitar: Kaj more drugač biti, ker nič dežja ni! Sej se mora vse posušiti!

1. majnika leta 1855.

Kupec: Kaj je vendar, da je žito tak drago?